

[Kristen Østergaard]

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmigt med 112 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Spørgsmål om fremme af forespørgsel til socialministeren:

Forespørgsel [om ældre på plejehjem] af Tove Jørgensen (DKP).
(Forespørgsel nr. VIII. Anmeldt 14/11 78).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Anden behandling af:

Forslag til lov for Grønland om kommunal udligning i 1978.
(Lovforslag nr. L 17. Fremsat 5/10 78. Første behandling 12/10 78. Betænkning 8/11 78).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten. (Den skattemæssige behandling af tilskud til konsumfiskeindustrien m. v.).

(Lovforslag nr. L 9. Fremsat 4/10 78. Første behandling 10/10 78. Betænkning 15/11 78).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Arbejdsformidlingens opbygning og dagpengeydelsens varighed for medlemmer under 60 år).

(Lovforslag nr. L 80. Fremsat 16/11 78).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Inge Fischer Møller (S):

Det foreliggende lovforslag indeholder to punkter. For det første et forslag om arbejdsformidlingens opbygning, den såkaldte regionalisering. For det andet en individuel, kort-

[Inge Fischer Møller]

varig forlængelse af moratorieordningen for personer, der er omfattet af jobtilbudsordningen for langtidsledige.

Det foreliggende lovforslag opfylder et løfte, vi i socialdemokratiet gav i forbindelse med vedtagelse af foranstaltninger for vore langtidsledige. Det betyder, at langvarigt ledige ikke falder for 26 ugers reglen den 1. januar 1979, hvis de på grund af manglende rimelige tilbud om arbejde efter jobtilbudsordningen ikke kan anvises arbejde inden 1. januar 1979.

Forslaget går ud på, at vi forlænger moratorieordningen med 3 måneder, således at den kommer til at gælde indtil 1. april 1979 og ikke som oprindeligt vedtaget 1. januar 1979. Det er nødvendigt og meget vigtigt af hensyn til de mange arbejdsløse.

Som nævnt indeholder forslaget også regler om den fremtidige struktur og de arbejdsopgaver, arbejdsformidlingskontorerne skal have. Også dette spørgsmål har vi tidligere drøftet her i folketinget, senest i foråret 1978, men dengang skønnede vi ikke, at vi havde tid nok til at gøre forslaget færdigt, og besluttede at udskyde det.

Ved den tidligere behandling her i folketinget blev det påpeget, at en ændret struktur af arbejdsformidlingen ikke måtte føre til, at der sker en centralisering af arbejdsformidlingens publikumvendte opgaver med risiko for et lavere serviceniveau, når det drejer sig om at betjene vore arbejdssøgende og arbejdsgiverne.

Den foreliggende skitse er drøftet med arbejdsdirektoratet og har været forelagt arbejdsformidlingsudvalget og landsarbejdsnævnet, ligesom arbejdsformidlingens personaleorganisationer har haft mulighed for at fremkomme med synspunkter.

Efter forslaget skal de 14 arbejdsformidlingschefer, regionschefer, på samme måde som arbejdsformidlingscheferne varetage publikumvendte formidlingsopgaver inden for hver deres geografiske område. Herudover vil regionscheferne få pålagt ansvaret for administrative opgaver, som man efter vurdering har fundet ud af med fordel kan udføres centralt for regionen. Det vigtigste vil være at varetage hvervet som sekretær for regionens arbejdsmarkedsnævn og udøve koordinerende opgaver for hele regionen, ligesom ansvaret for budget og statistik også ligger hos regionscheferne.

For at udbygge det, regionscheferne skal lave i det daglige, vil jeg understrege det daglige, publikumvendte arbejde. Arbejdsformidlingscheferne skal stå som ansvarlige ledere af alle aktiviteter af formidlingsmæssig karakter inden for netop deres geografiske område. I forslaget er der nævnt bl. a. følgende situationer: ordremodtagelse, anvisning, kontrol, føring af arbejdskartoteker, arbejdskonsulentvirksomhed og erhvervsvejledning. Det er også understreget, at arbejdsformidlingscheferne skal stå som ansvarlige for løsningen af opgaver i samarbejde med kommunerne vedrørende dagpengeloven og bistandsloven. Det er et krav, vi stiller allerede i dag efter gældende lov.

Der er også nævnt andre opgaver, men de står nævnt i lovforslagets bemærkninger, og jeg vil henvise hertil. Efter den nuværende struktur har vi 13 arbejdsformidlingskontorer, og efter forslaget skal vi have 14. Det er nævnt i bemærkningerne, at antallet bør kunne justeres i begrænset omfang, hvis der viser sig tungtvejende grunde hertil.

Jeg synes, det er fornuftige bemærkninger. Vi må jo erkende, at den eneste måde, vi kan klare beskæftigelsessituationen og få en rimelig anvisning af arbejdskraften på, er, at vi sikrer, at redskaberne dertil også er i orden.

Indledningsvis nævnte jeg, at det, jeg anså for vigtigst i første omgang, var forlængelse af moratorieordningen for den gruppe af lønmodtagere, der falder ind under reglerne for tilbud om optræning. Det er vigtigt, men det hænger også i meget høj grad sammen med det andet, nemlig strukturen af arbejdsformidlingskontorerne.

Jeg skal på mit partis vegne anbefale forslaget til hurtig og velvillig behandling.

Nauerby (FP):

Arbejdsministeren vender med dette lovforslag om arbejdsformidling og arbejdsløshed tilbage med to forslag, der tidligere har været behandlet her i folketinget, forslag, som fremskridtspartiet er gået imod, fordi vi ikke mener, de havde nogen gavnlig virkning på et af landets største problemer, arbejdsløsheden, tværtimod.

Lovforslaget drejer sig om to områder, som i bemærkningerne til lovforslaget er delt op i punkt A og punkt B. Vedrørende punkt A, arbejdsformidlingen, er der gang på gang

[Nauerby]

ændret i snart det ene og snart det andet omkring arbejdsformidlingen, så brugerne af dette såkaldte serviceorgan føler sig fremmede over for den enorme papiradministration, der foregår i arbejdsformidlingen. Jo længere væk den kommer fra den enkelte bruger, jo mere fremmed vil den være, hvad der også er taget højde for her, idet man ikke ønsker at centralisere den yderligere. Det er min opfattelse – og den deler jeg vist med store dele af dem, der bruger arbejdsformidlingen – at vor arbejdsformidling ikke virker tilfredsstillende, og de beregninger og statistikker, vi får fra formidlingen, er meget unøjagtige.

Jeg har ingen tiltro til, at denne ændring vil hjælpe. Anvisningen ville bedre kunne foregå i fagforeningerne, hvad der også ved lov i år er blevet givet mulighed for i begrænset udstrækning.

Vedrørende det andet område i lovforslaget, forlængelse af den såkaldte 26 ugers regel, er det beklageligt, at det skal være nødvendigt med en ændring her. Men grunden er en helt forfejlet økonomisk politik med et alt for højt omkostningsniveau, både på det private arbejdsmarked og på de offentlige udgifter, som har til følge, at bl. a. lønmodtagerne skal betale en alt for høj skat, det være sig punktafgifter, moms eller indkomstskat. Det er urimeligt at lægge afgifter – her tænker jeg på indkomstskat og moms o. lign. – på et produkt – og med produktet mener jeg arbejdskraft – der er svært at afsætte. Det er svært at skaffe beskæftigelse til alle dem, der i dag har meldt sig på arbejdsmarkedet. Derfor mener vi, det ikke kan være rigtigt, at man stadig væk pålægger dem større og større byrder i form af afgifter og skatter; dermed skal de jo også kræve endnu større lønninger.

Vi er nok ikke uenige om, at vi mangler en større produktion, dersom vi vil beholde vores levestandard og det sociale velfærdssamfund, vi har. Jobtilbudsordningen for de langtidsledige har vist sig ikke at fungere så godt som regnet med fra regeringens side; også i dette tilfælde skulle regeringen have lyttet til fremskridtspartiet. Jeg vil henvise til, hvad vi har udtalt ved tidligere behandling af dette lovforslag om 26 ugers reglen.

Jeg vil gerne til sidst stille et par spørgsmål til arbejdsministeren. Hvilke økonomiske konsekvenser vil den i forslaget foreslåede omnormering af personale inden for arbejds-

formidlingen til nye stillingsbetegnelser koste? Hvor mange nyansættelser vil lovforslaget betyde, og hvad vil det koste? Skal de langtidsledige, der er over 60 år og falder for 26 ugers reglen, tvinges til at gå på efterløn? Hvor sikre er de tal, der er oplyst i bemærkningerne, med hensyn til antallet af personer, der vil blive berørt af lovforslaget? Hvad er de nyeste tal, vi har? For vi har jo set forskellige tal.

Holm (V):

De foreslåede ændringer i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. omfatter denne gang to forhold, den såkaldte regionalisering og en midlertidig moratorieordning for retten til dagpenge.

Spørgsmålet om regionalisering har, som den foregående ordfører var inde på, tidligere været til behandling. Det foreliggende forslag betyder, at der vil ske en mindre grad af centralisering end den, der var forudsat ved den udformning, loven fik efter gennemførelsen af kommunalreformen, og jeg hilser denne ændrede holdning velkommen. Det er nok noget, vi har erfaret i den tid, kommunalreformen har fungeret, at vi ikke nødvendigvis behøver at følge strukturen i alle detaljer. Med denne mere decentrale opbygning af arbejdsformidlingen håber og forventer jeg, at vi får en bedre og smidigere arbejdsgang, og at det vil betyde en mindre bureaukratisering. Det er klart, at en række afgørelser må træffes på chefniveau.

Med moratorieordningen sker der en forlængelse af retten til dagpenge, og det kommer ikke bag på os. Det blev nævnt allerede ved gennemførelsen af jobtilbudsordningen i sidste samling, at en sådan forlængelse kunne blive nødvendig. Jobtilbudsordningen, som jeg i modsætning til den foregående ordfører vil betegne som en af de væsentligste nydannelser i lovgivningen om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring, ser ud til at virke bedre end ventet. Med moratorieordningen bliver der mulighed for en smidigere indkøring, således at vi ikke, når vi passerer den 1. januar, skal placere en lang række mennesker i job, hvorved vi ville løbe en risiko for at få placeret mennesker i kommunale job, fordi januar kvartal traditionelt ikke er det bedste kvartal beskæftigelsesmæssigt. Ved at udskyde tilbudsgivningen til se-

[Holm]

nest 1. april vil der blive mulighed for at få placeret folk i det private erhvervsliv i langt højere grad, end det ellers ville være tilfældet.

Jeg kan på venstres vegne tilsige en velvillig behandling af dette forslag.

Grethe Fenger Møller (KF):

Dette forslag drejer sig, som allerede flere ordførere har været inde på, dels om en regionalisering af arbejdsformidlingen, dels om en forlængelse af den såkaldte moratorieordning.

Vi er naturligvis positivt indstillet over for forslag, som kan indebære en effektivisering af arbejdsformidlingen. Netop i en periode, hvor det er et meget stort problem for vores samfund, at vi har en så omfattende arbejdsløshed, og hvor vi har foruroligende tal, der tyder på, at arbejdsløsheden kan stige, netop da er det vigtigt, at vi sikrer os, at den arbejdsformidling, vi har, er effektiv, og at vi også overvejer, hvordan vi kan gøre den bedre.

Det foreliggende forslag fra regeringens side bygger som sagt på en regionalisering af arbejdsformidlingen, og vi kan godt se, at der kan være noget meget nyttigt i, at man amtsvis søger at få foretaget en koordinering af de arbejdsopgaver, der er henlagt til arbejdsformidlingen.

Når man skal anvise arbejdskraft, er det vigtigt, at man ikke bare løser problemet lokalt, men at man også kan tage stilling til problemerne inden for et nærmere bestemt geografisk område. Det synes vi er rigtig.

Vi er også enige i betragtningen om, at selv om man prøver på at løse nogle opgaver fra centralt hold, må man samtidig prøve på at bevare en balance, således at de mere publikumvendte opgaver, som arbejdsformidlingen skal udøve, fortsat kan udøves.

Det foreliggende forslag bygger på en ordning, hvorefter de forskellige grupper af arbejdsformidlingschefer, der skal være, inden for deres ressort skal løse nogle af de basale opgaver.

Dertil kommer, at regionscheferne skal have opgaver af koordinerende art, budget- og statistikopgaver, og ligesom skal foretage en centralisering og have en samlende opgave. Det kan vi godt se det positive i, og det

vil vi gerne være med til at drøfte videre i arbejdsmarkedsudvalget.

Med hensyn til spørgsmålet om forlængelse af moratorieordningen er det jo således, at vi tidligere har medvirket til, at man foretog en sådan forlængelse, da vi skønnede, at dette var nødvendigt. Vi var også med til at gennemføre forslaget om de langtidsløse, og det var vi ud fra en erkendelse af, at der var nogle alvorlige problemer for de mennesker, der var ramt af arbejdsløshed og havde været det i lang tid. Men jeg vil godt sige, at vi vedtog forslaget om støtteordninger og jobtilbud til de langtidsløse i maj måned, loven trådte i kraft den 1. oktober 1978, og vi mener sådan set, at der burde have været tid nok til, at man havde fået denne ordning op at stå på benene. Vi kan ikke rigtig forstå, at man ikke har kunnet få det administrative arbejde i gang, således at det ikke havde været nødvendigt nu at foretage en yderligere forlængelse af moratorieordningen.

På den anden side kan vi godt se, at der er et problem for de mennesker, som ikke har fået anvist arbejde endnu, og som ønsker at få anvist arbejde. Det er fra ministerens side oplyst, at der har været problemer dels med registreringen, dels med administrative spørgsmål. Derfor vil vi da også meget gerne være med til i arbejdsmarkedsudvalget at overveje positivt, om det ikke er rimeligt at foretage en forlængelse af moratorieordningen med det kvartal, som ministeren har foreslået.

Langsted (CD):

Som det allerede har været nævnt, er der i lovforslaget tale om en sammenblanding af to ændringer.

Efter vores mening burde de have været taget hver for sig. Men nu vel.

Med hensyn til moratorieordningen finder vi den foreslåede forlængelse acceptabel. Vi er jo i sin tid gået ind for jobtilbudsordningen, og vi vil selvsagt tage konsekvensen heraf, idet vi må indrømme, at der kun har været kort tid – måske for kort tid – til at få denne vigtige lov gjort effektiv.

Men jeg kunne godt have lyst til i den forbindelse at spørge arbejdsministeren: er forlængelsen god nok? Vi har i dag fået besvarelse af spørgsmål 1 og 2 fra arbejdsmarkedsudvalget, hvoraf det fremgår, at der, så vidt

[Langsted]

vi kan se, skulle være tale om 19.000, der falder for 26 ugers reglen i 1979. Spørgsmålet er: hvor meget skal vi forlænge næste gang?

Hvad angår regionaliseringen af arbejdsformidlingstjenesten, finder vi, at det kræver en mere omfattende udvalgsbehandling, end forslaget retfærdigvis kan få på den korte tid, der nu er til rådighed; det bliver betydelig mindre end 4 uger. På den anden side vil vi gå ind for en effektivisering af arbejdsformidlingen. A-kasserne har jo også fået ret til at anvise arbejde; og at det spredes mere ud over amterne, kan vi kun gå med til.

Jeg kan på partiets vegne tilsige en hurtig og velvillig udvalgsbehandling.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Med hensyn til arbejdsformidlingens opbygning opfatter jeg dette forslag som en lovfæstelse af gældende praksis, og det kan vi ikke have noget imod, såfremt det ikke medfører en øget centralisering. Jeg vil godt børe lidt mere i dette, når vi nu kommer i udvalget med det, og jeg vil med det samme sige, at dermed har jeg ikke sagt, at vi går ind for gældende praksis. I SF synes vi stadig væk, at fagbevægelsen burde have mere af arbejdsformidlingen tilbage; selv om der er ændret lidt i den retning, synes vi ikke, det er nok.

Forslaget om at udvide moratorieordningen, således at de ledige får en frist mere på ¼ år, inden de falder for 26 ugers reglen, og således at jobtilbudsordningen udvides med ¼ år, er vi naturligvis ikke imod, men vi kan ikke tilslutte os, at folk over 60 år ikke skal have denne forlængelse. Det er helt givet, at folk fra 60 til 67 år groft diskrimineres og tvinges over på efterlønsordningen, og det vi vil ikke medvirke til.

SF kunne af mange grunde ikke medvirke til loven om langtidsledige. Dens utilstrækkelighed har vi her allerede det første eksempel på. Det er helt givet, at det vil blive nødvendigt at vende tilbage til denne lov. Vi finder, det er oprørende, at de arbejdsløse skal gå under et sådant psykisk pres hele tiden, ved at man udvider med ¼ år ad gangen. I det sidste bilag, vi har fået i arbejdsmarkedsudvalget i dag, kan vi se, at der bliver tale om ret så mange tusinde, der vil falde for denne regel.

Lad mig til sidst pege på, at der ifølge bemærkningerne til dette lovforslag skal spares 20 mill. kr. på finansloven. Det får mig til at spørge, om der også er en tilsvarende udvidelse, dvs. 20 mill. kr. mere, på finansloven til de arbejdsløse. Hvis der ikke er, så må jeg konstatere, at nu er det ikke kun 250 mill. kr., man skal spare, nu bliver det 270 mill. kr. Men det kan være, arbejdsministeren vil oplyse mig nærmere om det.

Som sagt, SF agter at stille ændringsforslag, der betyder, at de 60-67-årige i hvert fald også kommer med under dette lovforslag, og derefter vil vi tage stilling.

Jørgen Jensen (DKP):

Som det er kendt, er kommunisterne imod arbejdsformidlingskontorerne, og derfor vil vi ikke være med til at styrke dem, men jeg tror, det foreliggende lovforslag hverken vil styrke eller svække arbejdsformidlingen. Jeg tror sådan set, det er lidt intetsigende.

Der er talt så meget om de opgaver, der bliver for formidlingscheferne, og af de punkter, der er nævnt her, er der i hvert fald tre områder, hvor det helt klart har vist sig, at arbejdsformidlingskontorerne ikke er i stand til at varetage deres opgave på rette måde. Det er i spørgsmålet om behandling af lærekontrakter, det er i spørgsmålet om anvisning af arbejde til ledige medlemmer, det er i spørgsmålet om vægringssager. Det er ikke, fordi vi har særlig store forhåbninger om, at det forbedres med de ændringer, der foreslås her.

Men der er jo noget andet i lovforslaget, som gør, at man er nødt til at stille sig positivt over for det, og det er forslaget om udvidelse af moratorieordningen. Vi må bare sige med det samme, at hvis ikke andre gør det, så stiller vi et ændringsforslag, hvorefter det også kommer til at gælde for dem over 60 år.

Jeg vil godt erindre arbejdsministeren om noget af det, der er blevet sagt under debatten om efterlønsordningen, hvor arbejdsministeren forsikrede om, at de, der var over 60 år, også havde mulighed for at få jobtilbud, idet arbejdsministeren oven i købet her i folketings salen sagde: der er så stort overskud af jobtilbud inden den 1. januar, at alle kan få det. Arbejdsministeren har i et samråd med arbejdsmarkedsudvalget sagt, at han ikke forstod, at der ikke var flere ældre, der

[Jørgen Jensen]

tog mod et jobtilbud. Nu kommer man altså her og siger: ja men alt det, vi sagde dengang, det var ikke rigtigt, for der er ikke jobtilbud. Jeg vil også understrege, at der endnu ikke er kommet de nødvendige cirkulærer ud til kasserne. Derfor kan jeg ikke forstå den forbavelse, der er givet udtryk for i anledningen af, at ministeren har den dristighed at komme og foreslå moratorieordningen forlænget for dem, der er under 60 år. Kendsgerningen er, at menneskene ude i kasserne ikke ved, hvad de skal gøre, at de, der er over 60 år i dag, hvis de henvender sig i kassen, får at vide, at de ikke har ret til at få jobtilbud, men har mulighed for at gå på efterløn. Hvis ikke andre gør det, vil vi altså sørge for, at der bliver stillet et ændringsforslag.

Jeg vil også benytte lejligheden til at spørge, hvornår ansøgningsskemaer om at gå på efterløn kommer ud til formidlingskontorerne. Endnu i disse timer er der mange af de mennesker, som vil falde for 26 ugers reglen her 1. januar 1979, som ikke ved, hvad de skal gøre, som ikke ved, at de hverken har mulighed for at få dagpenge eller for at få efterløn, hvis de ikke har søgt inden 1. januar 1979. Skemaerne er ikke kommet ud, man ved ikke noget om, hvad der står i dem, og hvordan man skal behandle dem. Jeg vil erindre om datoen i dag, og jeg vil erindre om, at de fleste formidlingskontorer holder lukket mellem jul og nytår, så der er ikke lang tid tilbage.

Jeg vil også spørge, hvornår cirkulærene om modregning for efterlønsydelse ved f. eks. pensionsopsparing o. lign. kommer. Ingen af de cirkulærer er kommet endnu. Det ville være rimeligt, om man havde erkendt, at de, der er mest presset i dag, er dem, der er over 60 år, og som har opbrugt deres understøttelsesret. Dem burde man have taget hensyn til her, men det vil man ikke, for det er et helt andet mål, man forfølger med denne lovgivning.

Vi vil dog støtte dette forslag, fordi det i hvert fald hjælper nogle mennesker.

Bolvig (RV):

Ved beskæftigelsesdebatten i onsdags meddelte jeg, at det radikale venstre kan gå med til at forlænge moratorieordningen, og jeg vil også gerne her meddele arbejdsministeren, at

bliver det nødvendigt med en ny forlængelse, vil det radikale venstre gerne medvirke, og det vil vi, fordi det er af afgørende betydning, at ordningen for langtidsledige kommer til at fungere. Får vi det til at fungere ordentligt, tror jeg, det er et af de mest vægtige og væsentlige bidrag, vi her har ydet i bekæmpelsen af ledigheden, og derfor må vi også tage den tid, der er nødvendig for at få denne ordning op at stå.

Når hr. Jørgen Jensen siger, at arbejdsministeren påstår, der er jobtilbud nok, vil jeg i hvert fald gerne understrege, at det ikke er nødvendigt, at der er jobtilbud nok, men at det må være et meget vigtigt mål, at der er tilstrækkelig tid til, at erhvervslivet kan opsuge så mange som overhovedet muligt, således at ikke langt hovedparten af de langtidsledige skal have beskæftigelse i kommuner og i amter. Men hvis det mod min forventning skulle vise sig, at det ikke er muligt for det private erhvervsliv og kun svært for kommunerne at give tilstrækkeligt med rimelige tilbud, vil jeg gerne, som jeg har gjort tidligere, pege på den mulighed, at staten gik mere aktivt ind. F. eks. kunne man let forestille sig, at postvæsenet gennemførte en ekstra postombæring. Det ville give en lang række job i by og på land.

At det radikale venstre hilser forslaget om at bibeholde de 27 arbejdsformidlingskontorer velkommen, er ret oplagt, for forslaget stammer jo fra den lykkelige tid i dansk politik, hvor socialdemokratiet og det radikale venstre havde et nært samarbejde. Ministeren opfylder med forslaget et løfte til det radikale venstre om at undlade at gennemføre den planlagte regionalisering. Jeg tror, ministeren er enig med mig i, at den vigtige udadvendte service må fastholdes i de lokale områder, hvorfor jeg hilser med glæde, at der er åbnet mulighed for eventuelt at oprette nye kontorer. Jeg tror, der i fremtiden vil vise sig et behov herfor.

Jeg vil gerne takke ministeren for atter en gang at have vist vilje til at lytte til og imødekomme ønsker fra anden side.

Honoré (KrF):

Kristeligt folkeparti vil medvirke til at forlænge moratorieordningen; vi har jo i sin tid også været med til at få den indført. Da det ikke er lykkedes at give de langtidsledige

Honoré

tilstrækkelig mange jobtilbud, er det vel rimeligt, at vi forlænger perioden yderligere med 3 måneder. Jeg vil dog bede arbejdsministeren bekræfte, at der her er tale om den sidste forlængelse af moratorieordningen, og at arbejdsministeren ikke har til hensigt om et par måneder at komme og bede om en forlængelse af ordningen yderligere 3 eller 6 måneder, for det kan jo ikke blive ved på den måde.

Derimod er vi utilfredse med, at jobtilbudsordningen stort set er begrænset til personer under 60 år. Vi mener, det er uacceptabelt, at man nu efter at have fået efterlønsordningen skal til at presse de ældre ud af arbejdsmarkedet, selv om de selv ønsker at fungere på arbejdsmarkedet.

Som et andet synspunkt vil jeg sige, at det ikke i og for sig er lykken for alle arbejdsløse, at vi har disse moratorieordninger. På et eller andet tidspunkt kan det jo være til gavn for den arbejdsløse, at vedkommende kommer ind under det sociale system, at man tager sig af vedkommende ud fra den synsvinkel, i stedet for at vedkommende går mere eller mindre for lud og koldt vand under arbejdsmarkedslovgivningen.

Hvad angår regionaliseringen af arbejdsformidlingen, er kristeligt folkeparti principielt tilhænger af den offentlige arbejdsformidling, og vi vil også gerne medvirke til en effektivisering af den offentlige arbejdsformidling.

Dette forslag betyder, så vidt jeg kan se, i hvert fald ikke nogen forringelse af den offentlige arbejdsformidling gennem nedlægelse af arbejdsformidlingskontorer og en yderligere centralisering, idet man undgår slagtning af lokale arbejdsformidlingskontorer, så vi er i og for sig ikke negativt indstillet over for det.

Schak Nielsen (DR):

Man kan begynde med at konstatere, at selv den bedste arbejdsformidling ikke skaber nogen arbejdspladser, så de angreb, der tid efter anden rettes mod arbejdsformidlingen, er ikke altid lige relevante: det er jo ikke arbejdsformidlingen, der har skabt arbejdsløsheden. Den arbejdsformidling, der nu her skal reorganiseres – for det må man vel sige – er ikke skabt til massearbejdsløshed, om jeg nu må bruge det udtryk, og det

er samfundet vel overhovedet ikke skabt til og bør heller ikke være det. Vi skal nok passe på, at vi ikke indretter samfundet på arbejdsløshedens præmisser. Opgaven må være at skabe en lovgivning, der medfører, at arbejdspladserne trives, men det er en helt anden debat. Arbejdsformidlingens naturlige opgave må være at formidle den rokering, der finder sted i et levende samfund. Man hører ofte, navnlig blandt håndværkere, at det egentlig var mere effektivt, dengang man blot kunne ringe til den lokale fagforening og få de folk, man skulle bruge. Der var et tillidsforhold, som var meget værdifuldt. Jeg har også forstået, at fagforeningerne både ville og kunne administrere denne arbejdsformidling, og jeg håber, dette tillidsforhold stadig består, selv om den offentlige arbejdsanvisning bliver udbygget.

Den offentlige arbejdsanvisning må have til opgave at samle det op, som den naturlige forbindelse mellem arbejdere og arbejdsgivere ikke får med, og så i øvrigt hindre en monopoldannelse på området. Det foreliggende forslag om ændring af arbejdsformidlingen, arbejdsformidlingskontorerne, anser jeg mere for et forslag af teknisk karakter og vil derfor se nærmere på det i udvalget.

Den foreslåede moratorieordning kunne der godt gøres nogle ironiske bemærkninger om, men det skal jeg afstå fra, da det først og fremmest drejer sig om at hjælpe nogle medborgere, der er kommet i klemme i det økonomiske spil, og det gælder også de 60-66-årige. Vi vil derfor støtte moratorieordningen. Hvad angår regionaliseringen, er vi godt tilfredse med, at løsningen kommer ud dér, hvor der er brug for den. Men som sagt vil vi se på detaljerne i udvalget.

Kurt Hansen (VS):

Med dette lovforslag følger en længere skriftlig fremsættelsestale af arbejdsministeren, og talen afsluttes på følgende måde:

»Idet jeg i øvrigt henviser til forslaget og dets bemærkninger, vil jeg gerne anbefale lovforslaget til tingets hurtige og velvillige behandling.«

Jeg kan love ministeren for, at det ikke er alle dele af dette forslag, VS vil være med til at støtte hurtigt og velvilligt, tværtimod.

Forslaget indeholder to elementer, som intet har med hinanden at gøre. Vi mener, at

[Kurt Hansen]

dette forslag må deles op i to, og vi vil derfor under udvalgsarbejdet undersøge, hvordan de øvrige partier stiller sig dertil. Lovforslaget er nemlig en videreførelse af arbejdsminister Aukens sammenblanding af alle mulige dele af arbejdsløshedslovgivningen, svarende til den, vi altid er blevet præsenteret for ved de lovforslag, vores arbejdsminister har fremsat. Det mener jeg er en helt uacceptabel måde at lave lovgivning på.

Hvad angår styrkelsen af arbejdsformidlingen, regionaliseringen m.v., vil jeg sige klart: VS er imod. Vi vil under ingen omstændigheder støtte den del af lovforslaget. Forslaget lægger reelt op til, at arbejdsformidlingen skal have større indflydelse, og, hvad endnu værre er, at arbejdsmarkedsnævnene skal have større indflydelse; det fremgår direkte af forslaget bemærkninger. Det kan VS ikke støtte. Det er en klar styrkelse af det regionale og lokale classesamarbejde, og det er en klar styrkelse af den lokale kriseregulering, som skal foregå igennem amtsarbejdsmarkedsnævnene. Man forsøger med forslaget at svække fagbevægelsen og samtidig styrke de korporative tendenser, som grunden blev lagt til i 1975, da man ændrede arbejdsmarkedsnævnenes status. Dengang var VS det eneste parti, der var imod denne ændring, og den modstand har vi fastholdt ud fra de principielle betragtninger, som jeg har tilkendegivet her.

Hvad angår en forlængelse af moratoriebestemmelsen, ved enhver herinde og alle andre steder, at en 3 måneders forlængelse naturligvis ikke er nogen særlig holdbar løsning, og at der måtte langt mere vidtgående ændringer til, hvis man fra regeringens side sigtede på en brugbar og holdbar løsning.

VS vil dog støtte denne ordning, men vi vil samtidig stille et ændringsforslag, der går ud på, at personer over 60 år også kommer ind under denne ordning. For jeg mener, at al den tale, al den energi, al den entusiasme, som vores arbejdsminister mobiliserede under de mange debatter om efterlønsforslaget, hvor det gentagne gange blev understreget, at der var tale om frivillighed, bliver manet i jorden her. Enhver kan se, at der gennem dette lovforslag sker en yderligere diskriminering af de ældre langtidsarbejdsløse: man giver de langtidsarbejdsløse på de forskellige alderstrin forskellige vilkår. Det er, som vi udtrykte det i vores betækningsbidrag til

efterlønsforslaget, et led i den del-og-herskopolitik, som regeringen fører på det arbejdsmarkedspolitiske område; ingen tvivl om det.

Vi vil som sagt arbejde på at få lovforslaget opdelt, og vi vil stille et ændringsforslag gående ud på, at de langtidsarbejdsløse over 60 år også kommer ind under bestemmelsen, og så vil vi i øvrigt vente og se, hvordan udvalgsarbejdet skrider frem, førend vi vil udtale os om vores stemmeafgivning.

Arbejdsministeren (Auken):

Jeg vil gerne sige tak til ordførerne for den meget positive modtagelse, mit forslag har fået under debatten her i dag. Selv hr. Kurt Hansen måtte jo anstrenge sig for at finde noget negativt at sige om forslaget.

Jeg er enig med fru Inge Fischer Møller i den beskrivelse af forslagens virkninger og formål og motiver, hun gav.

Helt så glad for hr. Nauerbys som for fru Inge Fischer Møllers indlæg kan jeg ikke være, for så vidt jeg kunne forstå, indeholdt det et maksimum af indre modsigelser. For det første sagde hr. Nauerby, at AF ikke ville kunne komme til at fungere, og forstod jeg det ret, ønskede fremskridtspartiet heller ikke, at det skulle komme til at fungere, og derfor var man modstander af forbedringer i arbejdsformidlingen – en noget særpræget argumentation.

Det spørgsmål, som lovforslaget stiller fremskridtspartiet over for, er, om man ønsker en centralisering, som ligger i den nuværende lovgivning, eller man ikke ønsker en centralisering, og det har vi ikke fået noget klart svar på.

Så siger hr. Nauerby, at den statistik, man får på arbejdsmarkedsområdet fra arbejdsformidlingen, er unøjagtig, og at den kunne ønskes bedre. Det synspunkt er jeg faktisk enig med hr. Nauerby i, og derfor har vi også lavet en omfattende plan til en ændring af arbejdsmarkedsstatistikken, som gør, at vi får en nøjagtig og god statistik på dette område, men det har fremskridtspartiet stemt imod. Fremskridtspartiet er altså gået imod, at vi fik en bedre statistik.

Så siger man, at man synes, at formidlingen skulle ligge hos arbejdsløshedskasserne, skulle ligge i fagforeningerne. Ja men for mindre end 14 dage siden gjorde hr. Glistrup sig til talsmand for det synspunkt, at de men-

[Arbejdsministeren]

nesker, der sad i A-kasserne, var socialdemokratiske pampere, som man ikke kunne overlade nogen som helst opgaver; formidling kan de altså godt klare!

Så talte hr. Nauerby smukt om den sociale velfærdsstat, som vi har opbygget her i samfundet. Jeg havde det blot sådan, da jeg lyttede til hr. Nauerby, at på mig virkede det som en ræv, der taler om hønsegården.

Hr. Nauerby spørger konkret, om der skal mange nyansættelser til som følge af dette forslag. Nej, der skal ingen nyansættelser til som følge af dette forslag. Om der skal mange opnormeringer til som følge af dette forslag. Nej, der skal nogle meget begrænsede justeringer til, og det er i øvrigt et forhandlingsspørgsmål, men der er ikke store penge involveret i det.

Så spørger man, om de tal, der er opgivet vedrørende moratorieordningen, er de endelige og de præcise tal. Dét må vi nødvendigvis sige, at de er behæftede med en vis usikkerhed, men at de er meget tæt på det realistiske. Problemet er ikke blot de mennesker, vi skal have skaffet jobtilbud som følge af moratorieordningens udløb pr. 1. januar, indtil denne ændring nu gennemføres, problemet er også de mange, som kommer ind i januar kvartal, og for at få ro over denne opgave tror vi det er rigtigt at gennemføre denne forlængelse af moratorieordningen.

Så spørger hr. Nauerby og en række andre ordførere, om folk over 60 år nu skal presses over på efterløn. Dertil er kun at sige, hvad jeg har sagt mange gange før, at inden for jobtilbudsordningen er der mulighed for at give støtte fra samfundets side til genoptræning for dem, der ønsker det, men at vi mener, det ville kaste et uvirkelighedens skær ind over en jobtilbudsordning, hvis det var sådan, at der også skulle iværksættes en automatisk genoptræning for mennesker på 65 og 66 år; jeg tror, de pågældende ville synes, det var en noget absurd ordning. Derfor har vi sagt, at de, som ønsker det, kan komme ind i ordningen; statens støtte til deres genoptræning, formidlingens indsats osv., vil være maksimal for at hjælpe de pågældende.

Jeg er enig i det, som hr. Holm sagde om erfaringerne med kommunalreformen, som på mange måder har fungeret godt, men den tendens, der har været til en meget betydelig grad af centralisering, tror jeg mange har fået et reserveret forhold over for, og dette for-

slag er jo ensbetydende med, at vi ikke gennemfører den forudsete centralisering, men foretager en fornuftig arbejdsopgavefordeling mellem amtskontoret og de selvstændige AF-kontorer inden for amtet.

Jeg takker fru Grethe Fenger Møller for det konservative folkepartis positive holdning til vores forslag og kvitterer selvfølgelig for den kritik, der har været af den administrative tilrettelæggelse i forbindelse med jobtilbudsordningen. Jeg synes, fru Grethe Fenger Møller skal vide, at en af hovedårsagerne til forsinkelsen netop har været vores ønske om at inddrage den private sektor så aktivt som muligt, og en af hovedbegrundelserne for forlængelsen af moratorieordningen er også at give de private virksomheder en bedre mulighed for at komme med i ordningen; det tror jeg fru Grethe Fenger Møller og jeg kan være enige om.

Hr. Langsted siger, at der er forskel på de to dele af lovforslaget, og jeg forstod, at hr. Kurt Hansen og hr. Langsted var enige om, at der skulle have været fremsat to lovforslag. Ja men det er jo ændringer af den samme lov, og folketingets medlemmer er jo i stand til at overskue mere end én problemstilling i forbindelse med hvert lovforslag. Regeringen håber i hvert fald tiden taget i betragtning på, at man vil bære over med os, selv om det, som hr. Langsted var inde på, kan være rigtigt ud fra et retshygiejnisk synspunkt.

Jeg vil til fru Lilli Gyldenkilde sige, at jeg var skuffet over SFs indlæg i dag, uanset at jeg noterede, at SF er positiv over for lovforslaget. Jeg var skuffet af to grunde. Én ting er, at SF begår en alvorlig fejl ved at stemme imod jobtilbudsordningen, en fejl, som man undskylder med, at man ikke dengang kunne forudse, om efterlønsordningen ville blive vedtaget, men at man ligefrem fremturer med at være stolt af at have begået en fejl, kan det være vanskeligt at forstå baggrunden for. Jobtilbudsordningen er i en alvorlig beskæftigelsessituation, hvor mange mennesker har det svært på arbejdsmarkedet, et virkelig godt tilbud fra samfundets side til de langtidsarbejdsløse. Der er ikke tale om nogen grov diskrimination af dem over 60 år. Denne forlængelse af moratorieordningen er jo snævert knyttet sammen med jobtilbudsordningen. De mennesker på over 60 år, der øn-

[Arbejdsministeren]

sker at blive genoptrænet, er vi, som jeg gentagne gange har sagt, parate til at hjælpe.

Besparelserne, som vi opfører som kompensierende besparelser, fremkommer ved, at vores jobtilbudsplan ikke har været så dyr, som man havde regnet med, bl. a. fordi mange af de langtidsledige har fundet arbejde i mellemtiden.

Mener fru Lilli Gyldenkilde virkelig, det er udtryk for et overgreb over for de ledige, når staten sparer penge på arbejdsløshedskontoen, fordi folk kommer i arbejde? Jeg deler i hvert fald ikke det synspunkt.

Som svar på hr. Jørgen Jensens spørgsmål om de ældre på arbejdsmarkedet har jeg sagt, at vi selvfølgelig vil hjælpe alle de ældre, der ønsker at komme i gang. Jeg skal også sørge for, at materialet er ude i arbejdsløshedskasserne i tide, og jeg kan oplyse, at det er lige ved at være færdigt, men vi har jo givet en betydelig grad af forhåndsorientering, og spørgsmålet har også været meget omtalt i offentligheden. Dertil kommer den oplysningskampagne, vi vil sørge for via presse, radio og TV, og jeg kan tilføje, at skulle nogen alligevel komme i klemme, vil vi selvfølgelig hjælpe dem.

Når hr. Jørgen Jensen dramatisk taler om ansøgningskemaer, vil jeg dog gerne understrege, at der ikke er tale om noget, man skal søge om i traditionel forstand, hvor der skal foretages en vurdering af, om den ene eller den anden er egnet til at gå på efterløn, men alene er tale om en vurdering af, om den pågældende opfylder de betingelser, der skal opfyldes for at kunne gå på efterløn.

Hr. Bolvig og hr. Honoré var inde på, om det ville være nødvendigt med yderligere forlængelser af moratorieordningen. Så sikkert som man nu kan sige noget om det danske arbejdsmarked i en vanskelig situation, mener jeg ikke, der skal foretages yderligere forlængelser af moratorieordningen. En yderligere forlængelse ville blot betyde, at vi skubbede problemerne foran os, og ikke, at vi kom i gang med at løse dem. Det er ment som en begrænset, individuelt udformet forlængelsesordning, som skal give myndighederne ro til at hjælpe de langtidsarbejdsløse.

Jeg kan i øvrigt være enig med hr. Bolvig i, at det er vigtigt, at vi får den private sektor med, og jeg kan også være enig med hr. Bolvig i, at det er vigtigt, at vi bevarer de publikumsrettede opgaver i selvstændige AF-

kontorer inden for amterne ved siden af amtskontoret.

Jeg kan ikke være enig med hr. Honoré i hans påstand om diskrimination over for dem, der er fyldt 60 år; jeg har allerede givet grundene hertil.

Jeg takker hr. Schak Nielsen for hans positive holdning over for forslaget.

Til hr. Kurt Hansen skal jeg alene sige, at jeg har sværere og sværere ved at forstå venstresocialisternes opfattelse. Fagbevægelsen har i årevis krævet styrkelse af arbejdsmarkedsnævnene, har krævet, at stadig flere opgaver blev lagt ud til arbejdsmarkedsnævnene, hvor de faglige organisationer er repræsenteret. Så gennemfører vi en ordning, som betyder, ikke at arbejdsmarkedsnævnenes opgaver udvides, men at de får bedre muligheder for at gennemføre dem, og så får vi at vide fra hr. Kurt Hansens side, at det er en svækkelse, at man inddrager organisationerne tættere i formidlingsarbejdet. Jeg mener, og fagbevægelsen selv mener, der er tale om en styrkelse af arbejdsmarkedsnævnene.

Det, forslaget handler om, tager hr. Kurt Hansen på vegne af venstresocialisterne slet ikke stilling til. Det er spørgsmålet om, hvorvidt man ønsker en kraftig centralisering eller man ikke ønsker det. Om man ønsker, at arbejdsformidlingskontoret i Randers, i Horsens, i Kolding osv. skal nedlægges, eller man ikke ønsker det. Det får vi ikke noget som helst at vide om, idet man vil afvente udvalgets arbejde. Det må da ellers være meget enkelt at tage stilling til, om man er for eller man er imod.

Jeg takker hr. Kurt Hansen for, at han trods alt kan stemme for forlængelsen af moratorieordningen, men glæder mig over, at fremskridt for den arbejdende del af befolkningen ikke normalt er afhængigt af venstresocialisternes positive holdning.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det, der kalder mig herop, er naturligvis nogle af de svar, der er kommet fra ministeren. At ministeren er skuffet over SF, kan jeg ligesom ikke rigtig gøre noget ved. Jeg vil ikke udtale mig om, hvorvidt jeg er stolt eller ikke stolt over ikke at have været med til langtidsledighedsloven, men jeg synes dog, at dette forslag klart beviser, at den var util-

[Lilli Gyldenkilde]

strækkelig, hvilket vi også dengang sagde den var.

Jeg forstod ikke rigtig forklaringen om de 20 mill. kr. For mig ser det sådan ud, at når man skal spare 20 mill. kr. på jobtilbudsordningen, må det betyde, at man skal bruge 20 mill. kr. mere på arbejdsløshedsdagpengene, for der er jo tale om langtidsledige. Men det er muligt, der er noget, jeg ikke har forstået, og så vil jeg gerne have det forklaret en gang til, eventuelt i udvalget, hvis det er bedre.

Jeg kan naturligvis også blive skuffet, og jeg er da især skuffet over, at de 60-67-årige ikke kan komme med under dette forslag, hvad jeg kan forstå de ikke kan. Vi vil nu alligevel prøve i udvalget at høre, om ikke der skulle være mulighed for at få dem med.

Så vil jeg godt lige til allersidst, for min taletid er udløbet . . .

Formanden:

Nej, nej, fru Lilli Gyldenkilde har 2 minutter endnu – det er den røde farve, vi skal passe på, ikke den gule.

Lilli Gyldenkilde:

Det, jeg gerne ville spørge om, var: når nu de 60-67-årige ikke kan få udvidet denne periode med 3 måneder, betyder det så, at vi kan få en forsikring om, at de, hvis de vil, kan få tilbudt et job inden 1. januar 1979?

Jørgen Jensen (DKP):

Jeg ved ikke, om det var en politisk erklæring fra socialdemokratiet, vi fik her fra folketingets formand om, at man ikke skulle passe på den gule farve, men på den røde. Men lad det være!

Når jeg tager ordet igen, er det, fordi ministeren igen fremholder, at de mennesker over 60 år, der ønsker det, automatisk skulle være tvunget til at tage arbejde. Nej, det er der ingen der har forlangt. Det, vi har sagt, er, at folk over 60 år skulle have en ret til det, et krav på det, ligesom de under 60 år. Der er ikke nogen, der siger, at man, når man er 63 eller 64 år, skulle være tvunget til at tage arbejde; det er der ikke nogen, i hvert fald ikke her i salen, der har krævet.

Det, der er spørgsmålet, er: hvorfor sætter man den grænse? Det er jo for at tvinge folk til at gå på efterløn. Det er en kendsgerning, at man ikke er nået at blive færdig med job-

tilbuddene til dem under 60, og at de over 60 skal have de overskydende. Hvordan kan man så blive ved med at gentage, at der er nok af dem? Man er jo ikke klar over, hvad der sker ude på formidlingskontorerne og ude i kasserne, når man kan sige noget sådant.

Lad mig sige det helt kontant: et menneske, der er blevet arbejdsløs, da det var 57 år, er 60 år nu her til 1. januar 1979. Hvordan er det menneskes situation? Den er, at det falder for 26 ugers reglen, at det ikke længere har ret til understøttelse. Hvis ikke vedkommende søger efterløn, er der kun bistandskontoret tilbage. Dér er det, vi siger – selv om vi ikke er enige om jobtilbudsloven, og selv om vi ikke er enige om alt i efterlønsloven – at man må erkende, at disse mennesker også skal have en rimelig frist, indtil alle cirkulærerne kommer. Det er meget godt, som arbejdsministeren siger, at der har været talt om det i den offentlige debat, og at der har været skrevet i pressen om det, men arbejdsministeren var jo ikke selv i stand til at besvare spørgsmålene under samråd f. eks. om udregningsproblematikken. Hvis arbejdsministeren er det, skal jeg sørge for, at der kommer et skriftligt spørgsmål, så vi kan få det at vide, for det er jo ikke kommet ud til kasserne endnu. Derfor er den optræden, man udviser her, ikke rigtig og rimelig.

Kurt Hansen (VS):

Arbejdsministeren brugte som argument mod en opdeling af forslaget, at det nok var muligt for flere af folketingsmedlemmerne at overskue mere end én problemstilling i en lovgivning. Det er jeg da enig i, men det, det drejer sig om her, er, at man sammenblander to vidt forskellige områder inden for samme lov, som går i vidt forskellig retning; de har intet med hinanden at gøre. Derfor har vi fremsat ønsket om en opdeling af disse ting.

Ministeren talte om, at hvis moratorieordningen blot blev forlænget mere end de 3 måneder, skubbede man problemerne foran sig i stedet for at gøre noget ved dem. Det, ministeren ønsker at gøre i stedet for at skubbe problemerne foran sig, er at skubbe de langtidsarbejdsløse ud.

Så gør ministeren et stort nummer ud af, at fagbevægelsen har krævet en styrkelse af arbejdsmarkedsnævnene. Ja tak, jeg tror, ar-

[Kurt Hansen]

bejdsministeren og jeg taler om noget forskelligt, når vi taler om fagbevægelsen. Under behandlingen af efterlønsforslaget kom det tydeligt frem, hvad det var, arbejdsministeren mente med fagbevægelsen. Det var LOs forretningsudvalg, det var bosserne inden for fagbevægelsen, arbejdsministeren talte om. Jeg taler om de hundredvis af fagforeninger, som føler grundlaget for deres aktivitet ændret igennem ændringen af arbejdsmarkedsnævnens beføjelser. Det er en væsentlig og principiel forskel.

Arbejdsministeren spørger så: hvad er det, VS ønsker? Ønsker vi en centralisering, ønsker vi en dårligere betjening af og service over for de arbejdsløse? Nej, og det ved arbejdsministeren også udmærket godt, men vi mener, at hele problematikken om anvisning og kontrol skal hvile på nogle andre principper, end tilfældet er på nuværende tidspunkt. Vi ønsker faktisk – og det har vi gentagne gange givet udtryk for, men åbenbart står det ikke klart for arbejdsministeren endnu – at anvisning og kontrol føres tilbage til fagforeningerne, og at man anviser efter princippet: længst arbejdsløs, først tilbud om arbejde.

Det er nogle grundlæggende principper for VS, og dem arbejder vi selvfølgelig for. Derfor kan arbejdsministeren ikke bare komme her og sige, at enten er vi for arbejdsministerens forslag, eller også er vi for centralisering. Vi skal nok selv bestemme de valgmuligheder, som vi ønsker at stille op for stillingtagen. Vi ønsker bestemt ikke at lade os afgrænse af arbejdsministerens forsøg på at stille problemerne forkert op.

Arbejdsministeren (Auken):

Jeg skal ganske kort prøve at forklare fru Lilli Gyldenkilde, hvordan man kan spare penge på arbejdsløshedsunderstøttelsen, uden at det går ud over de ledige, og jeg skal gøre det ganske langsomt.

Hvis det er sådan, at nogle mennesker kommer i arbejde, sparer man arbejdsløshedsdagpenge til de pågældende, uden at det nødvendigvis behøver at betyde nedskæringer for andre ledige. De besparelser, der er tale om i jobtilbudsplanen, stammer fra, at vi regnede med, at der var så og så mange mennesker, der skulle have et jobtilbud. En stor del af disse mennesker skal ikke have et jobtilbud, bl. a. fordi de er kommet i arbejde og

derved fremkalder en besparelse, i øvrigt, synes jeg, en positiv besparelse, men det er ikke ensbetydende med nedskæringer. Enhver reduktion af beløbet på arbejdsløshedskontoen er altså ikke automatisk ensbetydende med, at vi rammer og generer de ledige.

Jeg vil gerne gøre dette skriftligt, hvis det er nødvendigt.

Så er der spørgsmålet om de ældre. Alle ældre over 60 år, som ønsker det – jeg har sagt det i foråret, jeg har sagt det ved første behandling af efterlønsforslaget, og jeg siger det igen – har mulighed for at få del i den statslige støtte, der er til genoptræning, og vi har givet besked til vores formidlingskontorer, vores A-kasser osv. om, at de over 60 år, som ønsker det, skal have et tilbud om arbejde. Det vil vi selvfølgelig hjælpe dem med at få, hvis de kommer. Men når man fra forskellige partiers side nu siger, at vi skubber de langtidsarbejdsløse ældre ud af systemet – de skal ikke have tilbud om arbejde, de kan kun få efterløn osv. – glemmer man at fortælle, hvad det er, man selv har i posen. Hvad er det, man har i posen til de langtidsarbejdsløse over 60 år? Det er en forlængelse af eller ophævelse af 26 ugers reglen. Man har jo stemt imod eller undladt at stemme til spørgsmålet om at skaffe arbejde til de langtidsarbejdsløse. Det er det, der er realiteten i det.

Jeg indrømmer blankt over for hr. Jørgen Jensen, at der er problemer ved administrationen af modregningsprincippet. Jeg tror nu aldrig, der for folketinget har været tvivl om, hvad der lå i modregningsprincippet, men der findes jo mange og særprægede pensionsordninger, og da har vi sagt, hvilke principper der bliver lagt til grund. Vi har ønsket at inddrage arbejdsmarkedets parter i udformningen af reglerne og har sagt, at de vil ligge klar inden 1. januar. Vi har sagt til folk, at de, inden de går på efterløn, skal spørge deres arbejdsløsheds-kasser om, hvordan det ligger med dette. Men der er nu meget få af de langtidsarbejdsløse ældre, som hr. Jørgen Jensen taler om, som har modregningsproblemer med pensionsordninger. Hvis hr. Jørgen Jensen kunne nævne bare et enkelt konkret eksempel, ville jeg være taknemlig.

Må jeg så sige til hr. Kurt Hansen: skal vi herinde i folketinget lave en slags berufsverbot eller sindelagskontrol med fagbevægelsen? Hvis alle de faglige organisationer, som

[Arbejdsministeren]

betyder noget i vores samfund, de store forbund osv., vedtager krav om at styrke organisationernes indflydelse på det lokale plan, skal vi så udnævne en VS-overinspektør til at kontrollere, om de har den tilstrækkelige klassebevidsthed, inden de udtaler sig, eller skal vi tage organisationernes valgte tillidsmænd for pålydende og rette os efter de synspunkter, der her bliver lagt frem? Jeg tror i hvert fald, at så længe den nuværende regering sidder, vil vi foretrække at gøre det på den måde, at vi lytter efter de valgte tillidsmænd i organisationerne.

Det er i øvrigt ikke mit indtryk, at der lokalt set er utilfredshed med, at organisationernes indflydelse styrkes. I disse måneder gennemfører jeg en besøgsrejse rundt til alle amter og snakker med faglige organisationer og faglige tillidsmænd, og det viser sig, at det er et almindeligt udbredt ønske at få større indflydelse på den lokale arbejdsmarkedspolitik. Jeg tror, at andre, der har prøvet at komme uden for hovedstadsområdet, vil give mig ret i, at det er den almindelige opfattelse ude omkring. Men hvis hr. Hansen kan påvise, at der findes et stort flertal af fagbevægelsens medlemmer eller dens organisationer, som ikke ønsker øget indflydelse på den lokale arbejdsmarkedspolitik, vil jeg selvfølgelig gerne se dokumentation herfor.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal gøre det ganske kort. Jeg skal takke for indføringen i den ædle regnekunst. Og så skal jeg konstatere, at de 60-67-årige efter ministerens ord kan få tilbudt et job inden 1. januar. Så er mit spørgsmål: ja men hvordan får de at vide, at denne lov ikke kommer til at gælde for dem?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør ind-

sigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning angående folketingets ombudsmands beretning for året 1977.

(Beslutningsforslag nr. B 47. Fremsat 16/11 78 i betænkning fra retsudvalget).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til anden (sidste) behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Forslagets tekst og dets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om selvangivelsen. (Forenkling for folke- og invalidepensionister) [af Bernhard Baunsgaard (RV) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 25. Fremsat 17/10 78).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Forslaget går ud på, at skattemyndighederne forinden udsendelse af selvangivelsesblanketterne til folke- og invalidepensionister skal forsyne blanketterne med oplysning om de beløb, der i årets løb er udbetalt pensionisterne.